

فارسی و نگارش (۱)

۶- (مهمربوار قورپیان، دستور، ترکیبی)

ضمیر «م» در گزینه «۲» نقش متمم قیدی دارد. (دبدن جانب پا برای من دشوار شد)
ضمیر «م» در سایر گزینه‌ها «مضاف‌الیه» است.

۷- (همیر اصفهانی، دستور، ترکیبی)

«خدنگ» در مصراع «خدنگی گران بر دل دشمن‌اند» مسند است؛ دقت کنید نهاد مصراع پنهان است. در دو بیت صورت سؤال، «چوگان» مضاف‌الیه ترکیب «خم چوگان» است. در جمله «روی چرخ، آبنوس شد»، واژه «روی» نهاد و «آبنوس» مسند است. همچنین مصراع «به رفتن لب ماه را داد بوس» به هر کدام از دو شکل «لب ماه را بوسید» یا «به لب ماه بوسه داد» که بازگردانی شود، «لب» به ترتیب مفعول یا متمم است و پاسخ نیست.

۸- (سپهر حسن‌فان‌پور، مفهوم، ترکیبی)

در بیت پاسخ که بیان شده است گرشاسب از فاصله دو میل، با تیر از کمان دشمنان را از پای در می‌آورده است، اغراقی خاص حماسه هست.

۹- (همیر اصفهانی، مفهوم، صفحه ۱۱۷)

از هر چیزی همان عملی بر می‌آید که در او هست. این مفهوم در عبارت صورت سؤال و بیت نخست آمده است.

۱۰- (سعید یغفری، مفهوم، صفحه ۱۱۴)

پیام ابیات

الف، ب، ث) سفارش به دوری از بار بد

ب) همنشین هر کس درخور و مناسب اوست.

ت) همنشینی ظاهری زمانی سودمند است که همنشینی باطنی وجود داشته باشد.

۱- (زهرا قمی، لغت، واژه‌نامه)

درع: جامه جنگی که از حلقه‌های آهنی سازند، زره

۲- (مهمربوار قورپیان، املا، صفحه ۹۰)

شکل صحیح املایی: وقاحت ← وقاحت

۳- (سپهر حسن‌فان‌پور، آرایه، ترکیبی)

بررسی آرایه‌های ابیات:

گزینه «۱»: «پشت دست گزیدن» کنایه است. تشبیه به «سرو» نیز در بیت دیده می‌شود.

گزینه «۲»: «از دیدن چیزی سیر بودن» حس آمیزی است. تشبیه «باز شدن دیده به باز شدن بادام در اثر ضربه سنگ» در بیت هست.

گزینه «۳»: «روشن بودن جهان از نفس کشیدن شاعر، اغراق دارد. تشبیه به صبح در بیت هست.

گزینه «۴»: «انصاف» و «ارزان‌خری» فلک، شخصیت‌بخشی است که نوعی استعاره است. «گوهر» نیز استعاره از شعر شاعر است. بیت جناس ندارد.

۴- (مفسر فرایی - شیراز، آرایه، ترکیبی)

«کوکب حسن» اضافه تشبیهی / بیت تلمیح دارد به داستان یوسف و زلیخا / «مهر» ایهام تناسب دارد (محبت معنای پذیرفتنی است، در معنای خورشید با کوکب تناسب دارد.) / مصراع دوم کنایه از عاشق شدن زلیخا.

۵- (اسماعیل گنجه‌ای، آرایه، صفحه ۱۱۶)

«آهنگ» در هر دو مصراع در معنای «قصد و نیت» به کار رفته است و جناس همسان ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «شوم» اول: فعل اسنادی / «شوم» دوم: بروم

گزینه «۲»: «چنگ» اول: ابزار موسیقی / «چنگ» دوم: سرپنجه (مجازاً اختیار)

گزینه «۳»: «پری» اول: پیری (فعل) / «پری» دوم: فرشته در اینجا استعاره از «معشوق» است.

فارسی و نگارش (۱) (شاهد «گواه»)

۱۱-

(کتاب جامع، لغت، ترکیبی)

جولقی: پشمینه پوش و درویش / کل: مخفف کچل / تلتف: مهربانی، اظهار لطف و
مهربانی کردن، نرمی کردن / سفاهت: بی‌خردی، کم‌عقلی، نادانی

۱۲-

(کتاب جامع، املا، صفحه ۱۴ کتاب درسی)

«شبح و نظیر» غلط است و املا درست آن «شبه و نظیر» است.

۱۳-

(کتاب جامع، آرایه، ترکیبی)

«کوه فضل» تشبیه / «گریان و خندان» تضاد / «ابر گریان و برق خندان» استعاره و
تشخیص / «کوه و شکوه» جناس / «ابر و برق» مراعات نظیر

۱۴-

(کتاب جامع، آرایه، ترکیبی)

بیت «ب»: جناس: کوی و بوی / بیت «الف»: تشخیص: نازیدن سرو به قد و قامت و
شرمساری او / بیت «د»: خط حکم مجازاً متن و نوشته حکم / بیت «ج»: تضاد: ستادم
(ایستادم) و «نشستم»

۱۵-

(کتاب جامع، دستور، صفحه ۱۵ کتاب درسی)

گزینه «۳»: «را» نشانه مفعول است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «را» به معنای «به» حرف اضافه است. / گزینه «۲»: «را» به معنای «برای»
حرف اضافه است. / گزینه «۴»: «را» به معنای «برای» حرف اضافه است.

۱۶-

(کتاب جامع، دستور، ترکیبی)

گزینه «۱»: همه رندان / پیر ساغرگیر
گزینه «۲»: ناله دلسوز / ناله شبگیر
گزینه «۳»: درویشان بی‌طاقت
گزینه «۴»: آه عالم‌سوز / کمان نرم

۱۷-

(کتاب جامع، مفهوم، صفحه ۸ کتاب درسی)

«پویایی و در تحرک بودن» و «ترک تعلقات دنیوی» مفهوم مشترک عبارت صورت
سؤال و بیت گزینه «۳» است.

۱۸-

(کتاب جامع، مفهوم، ترکیبی)

مفهوم کلی همه ابیات، فداکردن جان در راه وطن است به جز بیت گزینه «۱» که
می‌گوید این خاک، شایسته‌ی آن نیست که آن را وطن خود بدانیم و باید از آن
بگریزیم - به عالم بالا.

تشریح گزینه‌های دیگر:

بیت گزینه «۲» می‌گوید: بذل جان در راه وطن دشوار نیست، چرا که بی‌وطن، خانه و
ملک و سر و تنی نخواهد بود.

بیت گزینه «۳»، شاعر آزادی و قانون را به شاهی (زیبارویی) تشبیه کرده است که
نوجوانان وطن، با خوابیدن در بستر خاک و خون خود، یعنی گذر از جان خود در دفاع
از وطن، او را به دست آورده‌اند.

بیت گزینه «۴» شهریار از مرگ «میرزاده‌ی عشقی» صحبت می‌کند که درمان درد
وطن را، در جان دادن دانسته و در نهایت در این راه جان خود را از دست داده بود.

۱۹-

(کتاب جامع، مفهوم، ترکیبی)

بیت گزینه «۱» علم تقلیدی را نکوهش می‌کند. بیت گزینه «۲» تقلید را لعن می‌کند.
بیت گزینه «۳» مخاطب را به تقلید از کار خود تشویق می‌کند و بیت گزینه «۴»
تقلید را آفت هر نیکویی می‌خواند و می‌گوید تقلید از «کوه»، «کاه» می‌سازد. واضح
است که همه ابیات مخالف تقلیدند: به جز بیت گزینه «۳».

۲۰-

(کتاب جامع، مفهوم، صفحه ۹۵ تا ۹۸ کتاب درسی)

بیت «ت»: قدرت‌مندی: بیانگر قدرت و توانایی رستم / بیت «الف»: تهدید: من (رستم)
مأمور کشتن تو هستم. / بیت «ب»: اشاره به خوش گذرانی رهام دارد. / بیت «پ»:
عنان را گران کرد یعنی توقف کرد!

عربی زبان قرآن (۱)

۲۱-

(سعیر یغفری، ترجمه، ترکیبی)

يُؤَدِّي: ادا می‌نماید، ایفا می‌کند / فُلْمًا رَائِعًا: فیلم جالبی / اسْتِخْرَاجُهَا: استخراج آن / كُنَّا نَشَاهِدُ: می‌دیدیم، مشاهده می‌کردیم

۲۲-

(درویشعلی ابراهیمی، ترجمه، صفحه ۳۹)

لا تحرك: حرکت نمی‌دهد / تَعَوُّضُ: جبران می‌کند / هذه النقيصة: این کمبود / كلَّ التواحي: همه ناحیه‌ها، همه جهات / تستطيع إدارة رأسها: می‌تواند سرش را بچرخاند / دون تحريك جسمها: بدون این که بدنش را حرکت دهد.

۲۳-

(مبیر همایی، ترجمه، ترکیبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه «۱»: «آسمان‌ها» صحیح است.

در گزینه «۲»: «هرکس که گفت من دانشمندم، پس او نادان است.» صحیح است.

در گزینه «۴»: «رهبر قوم ما در سفر، خدمتگزار ماست.» صحیح است.

۲۴-

(درویشعلی ابراهیمی، مفهوم، صفحه ۶۶)

ترجمه عبارت سؤال: «سکوت زبان سلامتی انسان است.» که به بلاخیز بودن زبان اشاره دارد و تنها گزینه «۳» این مطلب را نمی‌رساند.

۲۵-

(علی‌اکبر ایمان پرور، لغت، صفحه ۷۹)

«پالایشگاه‌ها مکان‌هایی در ساحل دریا هستند که کشتی‌ها در کنار آن‌ها مشاهده می‌شوند.»

(نادرست است، این توضیح مربوط به کلمه «الموانئ» به معنی «بندرها» است.)

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: روغن‌ها ماده‌ای مانند بنزین و نفت و گاز هستند.

گزینه «۳»: پلاستیک (کائوچو) مثل حشره‌کش‌ها و مواد آرایشی از نفت ساخته می‌شود.

گزینه «۴»: مصرف همان کاربرد و استفاده است و ضدش تولید است.

۲۶-

(مریم آقاباری، لغت، صفحه ۸۱)

ترجمه کلمات: «کره - شیر - کود - پنیر»

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: آبی - سبز - قرمز - سیاه

گزینه «۳»: مرغ - گنجشک - جغد - کبوتر

گزینه «۴»: هشتم - نهم - ششم - چهارم

۲۷-

(مبیر همایی، مکالمه، صفحه ۷۸)

سؤال شده است: زمان خوردن شام کی است؟ گزینه «۳» می‌گوید: در ساعت نه شب.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: جلومرغ (پرینج با مرغ) است.

گزینه «۲»: وقت اذان ظهر است.

گزینه «۴»: در ساعت هفت صبح

۲۸-

(ولی‌الله نوروزی، قواعد، صفحه ۷۵)

در گزینه «۲» فعل «تُخَوَّلُ» مضارع معلوم از باب «تفعیل» است و مجهول نیست. فعل‌های مجهول در سایر گزینه‌ها: «تُنْقَلُ، تُكْتَسَبُ، تُسْتَعْمَلُ».

۲۹-

(علی‌اکبر ایمان پرور، قواعد، صفحه ۵۱ و ۵۸)

أَحَبُّ = مبتدا، عبادِ الله = مضاف و مضاف‌الیه، أَنْفَعُ = خبر، هم = مضاف‌الیه (محبوب‌ترین بندگان خدا به سوی خدا سودمندترین آن‌ها برای بندگان است.)

توضیح نکات درسی:

بعد از فعل، اسمی که انجام دهنده کار است، نقش فاعل دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «يَحْفَظُ» فعل مضارع، الشَّرْطِيُّ = فاعل و مرفوع، الأَمْنُ: مفعول (پلیس امنیت را با سگ‌ها حفظ می‌کند.)

گزینه «۳»: «أَنْزَلَ» فعل ماضی، الله = فاعل و مرفوع، سَكِينَةٌ = مفعول و منصوب (خداوند آرامش خود را بر رسولش و بر مؤمنان نازل کرد.)

گزینه «۴»: «تَجَذَّبُ» فعل مضارع، صِنَاعَةٌ = فاعل و مرفوع، إِبْرَائِيْمَةُ = صفت، السَّائِحِينَ: مفعول (صنعت ایرانی گردشگران را از سراسر جهان جذب می‌کند.)

۳۰-

(علی‌اکبر ایمان پرور، قواعد، صفحه ۵۱ و ۵۲)

«خَلَقَ» مفعول است برای فعل «سَمِيَ».

دین و زندگی (۱)

۳۱-

(مپیوبه ابتسام، آهنگ سفر، صفحه ۹۶)

هر کس دریابد که هدف اصلی زندگی تقرب به خداست و زندگی خود را در مسیر این هدف قرار دهد، در دنیا زندگی لذت‌بخش و مطمئن و در آخرت رستگاری ابدی را به دست خواهد آورد.

۳۲-

(وفیره کاغزی، آهنگ سفر، صفحه ۹۷)

بعد از سفارش‌هایی که لقمان حکیم به فرزندش می‌کند و راه و رسم زندگی را به او نشان می‌دهد، به وی می‌گوید: «بر آنچه (در این مسیر) به تو می‌رسد صبر کن که این از عزم و اراده در کارهاست.»
این سخن بیانگر اقدام «تصمیم و عزم برای حرکت» است.

۳۳-

(مرتضی مستنی‌کبیر، آهنگ سفر، صفحه ۹۹ و ۱۰۱)

بعد از مراقبت، نوبت محاسبه و ارزیابی است که چهارمین گام در مسیر قرب الهی است تا میزان موفقیت و وفاداری به عهد، به دست آید و عوامل موفقیت یا عدم موفقیت، شناخته شود. قرآن کریم می‌فرماید: «رسول خدا (ص) برای شما نیکوترین اسوه است.»

۳۴-

(مپیوبه ابتسام، آهنگ سفر، صفحه ۹۸)

با توجه به آیه ۷۷ سوره آل عمران، نتایج پیمان‌شکنی عبارت‌اند از: عدم بهره داشتن در آخرت، سخن نگفتن خدا با او، عدم نگرستن خدا به آن‌ها در قیامت، عدم طهارت از گناه و عذاب دردناک.

۳۵-

(مهمر رضایی‌بقا، اعتماد بر او، صفحه ۱۰۸ و ۱۰۹)

آنگاه که دانستیم که سرنوشت ابدی انسان‌ها براساس رفتار آنان در دنیا تعیین می‌شود، لازم است بار دیگر با خدای خود «تجدید عهد» کنیم.

انسان متوکل می‌داند که در صورت انجام وظیفه، هر نتیجه‌ای که به‌دست آید، به مصلحت اوست، گر چه خود به آن مصلحت آگاه نباشد. زیرا خداوند آینده‌ای را می‌بیند که ما نمی‌بینیم و به مصلحت‌هایی توجه دارد که ما درک نمی‌کنیم گاهی اموری را به ضرر خود می‌دانیم در حالی که به نفع ماست: «وغسی ان تکرهوا شیئاً و هو خیر لکم»

۳۶-

(مهمر رضایی‌بقا، اعتماد بر او، صفحه ۱۱۰ و ۱۱۱)

امام صادق (ع) فرمود: «خداوند به داود (ع) وحی کرد هر بنده‌ای از بندگام به جای پناه بردن به دیگری با نیت خالص به من پناه آورد، از کارش چاره‌جویی می‌کنم، گرچه همه آسمان‌ها و زمین و هر چه در آن‌ها است، علیه او برخیزند.»
جوان می‌تواند آرمان‌های بزرگ داشته باشد، آرمان‌هایی که از نوع پروازند، از نوع رفتن و صعود کردن، نه از نوع ماندن و در باتلاق زندگی دنیایی فرو رفتن. از این‌رو، در این دوره نیاز شدیدتری به توکل و اعتماد بر خداوند حس می‌شود.

۳۷-

(فیروز نژادرتیف - تبریز، آهنگ سفر، صفحه ۱۰۲)

حضرت علی (ع) درباره چگونگی پیروی از ایشان می‌فرمایند:
با پرهیزکاری و کوشش [در راه خدا] و عفت و درستکاری مرا یاری کنید.

۳۸-

(مرتضی مستنی‌کبیر، آهنگ سفر، صفحه ۱۰۲)

امام حسین (ع) از پدر گرامی‌اش نقل می‌کند که پیامبر (ص) در منزل، اوقات خود را به سه قسمت تقسیم می‌کرد: قسمتی برای عبادت، قسمتی برای اهل خانه و قسمتی برای رسیدگی به کارهای شخصی.

۳۹-

(مهمر رضایی‌بقا، اعتماد بر او، صفحه ۱۱۱)

روزی، پیامبر اکرم (ص) به مردمی برخورد که اهل کار و فعالیت نبودند. به آنان فرمود:
«شما چگونه مردمی هستید؟»
گفتند: ما توکل‌کنندگان بر خدا هستیم.
ایشان فرمودند: «نه، بلکه شما سربار دیگران هستید.» این موضوع با بیت «گر توکل می‌کنی در کار کن ...» مرتبط است.

۴۰-

(مهمر ابراهیم مازنی، دوستی با خدا، صفحه ۱۱۸)

عشق به خدا، چون اکسیری است که مرده را حیات می‌بخشد و به او زندگی حقیقی عطا می‌کند. امام صادق (ع) در این زمینه می‌فرماید: «قلب انسان حرم خداست، در حرم خدا، غیرخدا را جا ندهید.» دقت داشته باشید که حدیث «کسی که از فرمان خدا سرپیچی کند، او را دوست ندارد.» مرتبط با پیروی از خداوند از آثار عشق به اوست.

۴۱-

(مفسر، رضا فرهنگیان، دوستی با خدا، صفحه ۱۱۶ و ۱۲۱)

امام سجاد (ع) می‌فرماید: «بارالها، خوب می‌دانم هر کس لذت دوستی‌ات را چشیده باشد، غیر تو را اختیار نکند...» و مبنای سخن امام خمینی (ره) عبارت «لاله‌الا الله» است.

۴۲-

(راور کیانی، دوستی با خدا، صفحه ۱۱۷)

مفهوم مصراع «هر چیز که در جستن آنی، آنی» این است که انسان در پی هر چیز که باشد و به آن عشق بورزد، ارزشش به همان میزان می‌شود و در واقع اگر این عشق و محبت شدت یابد، با آن چه که می‌طلبید یکی خواهد شد. این مفهوم با حدیث امام علی (ع) که می‌فرماید: «ارزش هر انسانی به اندازه‌ی چیزی است که دوست می‌دارد.» ارتباط دارد.

۴۳-

(مفسر، ابراهیم مازنی، دوستی با خدا، صفحه ۱۲۰)

مطابق با آیه ۳۱ سوره آل عمران، کسی که خدا را دوست دارد: «ان کنتم تحبون الله» از دستورات خداوند که از طریق پیامبر (ص) ارسال شده است، اطاعت می‌کند. پس پیروی از پیامبر (ص) نتیجه «تحبون الله» است.

۴۴-

(مفسر، ابراهیم مازنی، دوستی با خدا، صفحه ۱۱۹)

این توجیه که اگر قلب انسان با خدا باشد، کافی است و عمل به دستورات او ضرورتی ندارد، با کلام خداوند ناسازگار است. زیرا خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر (ص) ارسال شده است، شرط اصلی (لازمه) دوستی با خود اعلام می‌کند.

۴۵-

(مفسر، رضایی بقا، یاری از نماز و روزه، صفحه ۱۲۸ و ۱۲۹)

با وجود اینکه همه احکام الهی به مصلحت انسان است، اما انسان دوست دارد حکمت و علت احکام الهی را بداند و با معرفت بیشتر دستورات الهی را انجام دهد. حضرت علی (ع) در تبیین حقیقت تقوا، می‌فرماید: «مَثَلْ آدَمْ هَايْ بِاتَّقْوَا، مَثَلْ سَوَاكِرَانِيْ اسْتْ كِهْ بَرِ اسْبْ هَايْ رَامْ سَوَاكِرَانِيْ شَدَهْ اَنْدْ وَ لِحَامْ اسْبْ رَاْ دَرِ اخْتِيَاَرْ دَارَنْدْ وَ رَاْهْ مِيْ پِيْمَايَنْدْ تَاْ اَيْنِكِهْ وَارَدْ بَهْشْتْ شَوَنْد.»

۴۶-

(مرتضی مفسنی کبیر، یاری از نماز و روزه، صفحه ۱۳۰ و ۱۳۱)

در آیه ۴۵ سوره عنکبوت می‌خوانیم: «وَ اَقِمِ الصَّلَاةَ اِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهِيْ عَنِ الْفَحْشَاِ وَ الْمُنْكَرِ وَ تَذَكِّرُ اللّٰهَ اَكْبَرُ وَ اللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُوْنَ» و نماز را برپا دار، که نماز از کار زشت و ناپسند باز می‌دارد و قطعاً یاد خدا بالاتر است و خدا می‌داند چه می‌کنید. در انتهای آیه، صفت علم الهی مطرح شده است. اگر هنگام گفتن تکبیر به بزرگی خداوند بر همه چیز توجه داشته باشیم، قدرت‌های دیگر در نظرمان کوچک خواهند شد و به آنان توجه نخواهیم کرد.

۴۷-

(مفسر آقا صالح، یاری از نماز و روزه، صفحه ۱۳۳)

قرآن کریم می‌فرماید: «به راستی شراب و قمار و بت پرستی و تیرک‌های بخت‌آزمایی، پلید و از کارهای شیطانی است. پس از آن‌ها دوری کنید تا رستگار شوید.»

۴۸-

(مفسر آقا صالح، یاری از نماز و روزه، صفحه ۱۳۲)

خون انسان و هر حیوانی که خون جهنده دارد، نجس است. همچنین کافر، یعنی کسی که به خدای یگانه اعتقاد ندارد، نجس است. دقت شود که در نجاست ادرار و مدفوع، هم خون جهنده داشتن و هم حرام گوشت بودن لازم است.

۴۹-

(سکینه گلشنی، یاری از نماز و روزه، صفحه ۱۲۹ و ۱۳۵)

روزه، نمونه کامل‌ترین صبر و پایداری در برابر خواهش‌های دل است که مهم‌ترین فایده آن تقوا می‌باشد: «لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ»

۵۰-

(سکینه گلشنی، یاری از نماز و روزه، صفحه ۱۳۴ و ۱۳۵)

میزان موفقیت انسان در رسیدن به هدف‌های بزرگ، به میزان تسلط او بر خویش، خودنگهداری و «تقوا» بستگی دارد.

امام صادق (ع) فرمود: «فرزندی که از روی خشم به پدر و مادر خود نگاه کند - هر چند والدین در حق او کوتاهی و ظلم کرده باشند - نمازش از سوی خدا پذیرفته نیست.»

زبان انگلیسی (۱)

۵۱-

(پوار مؤمنی)

ترجمه‌ی جمله: «وقتی به خرید رفتم مادرم داشت سریال‌های محبوب ترکیه‌ای را می‌دید. او حتی سرش را بزرگ‌داند تا جواب خداحافظی‌ام را بدهد.»

تکنه‌ی مهم درسی:

از گذشته‌ی استمراری برای نشان دادن عملی استفاده می‌شود که در زمان گذشته در لحظه‌ی خاصی در حال انجام شدن است.

(گرامر، صفحه‌ی ۸۳ کتاب درسی، درس ۲)

۵۲-

(میر حسین زاهری)

ترجمه‌ی جمله: «مراقب آن ریش تراش باش. ممکن است خودت را زخمی کنی.»
"yourself" ضمیر انعکاسی متناسب با دوم شخص مفرد است.

(گرامر، صفحه‌ی ۸۶ کتاب درسی، درس ۳)

۵۳-

(فریبا توکلی)

ترجمه‌ی جمله: «جک نمی‌تواند برای بازی فوتبال خود تمرین کند، زیرا زانویش آسیب دیده است.»

(۲) بررسی کردن

(۱) نابود کردن

(۴) ملاقات کردن، بازدید کردن

(۳) آسیب رساندن

(واژگان)

۵۴-

(سارا حسن‌زاده)

ترجمه‌ی جمله: «هنگامی که کتابچه را باز کنید، متن‌ها و پاراگراف‌های طولانی را مشاهده خواهید کرد.»

(۲) تعطیلات

(۱) مقصد

(۴) کتابچه

(۳) هرم

(واژگان)

۵۵-

(نرا باران‌طلب)

ترجمه‌ی جمله: «جیمز باور دارد که خدا می‌تواند همه‌ی مشکلاتش را حل کند در حالی که او نشسته و هیچ کاری جز استراحت انجام نمی‌دهد، اما من چنین فکر نمی‌کنم.»

(۲) حل کردن

(۱) تلاش کردن

(۴) حفظ کردن

(۳) دنبال کردن

(واژگان، صفحه‌ی ۸۰ کتاب درسی، درس ۳)

۵۶-

(روزبه شولایی، مقرر)

ترجمه‌ی جمله: «کریستیانو رونالدو در جهان خیلی مشهور است. همه او را به عنوان یک فوتبالیست موفق می‌شناسند.»

(۲) مناسب

(۱) مشهور

(۴) دشوار

(۳) پرانرژی

(واژگان، صفحه‌ی ۸۰ کتاب درسی، درس ۳)

۵۷-

(نسرین فلفی)

ترجمه‌ی جمله: «چه چیزی باعث شد جنگل‌ها ظاهر شوند؟»

«گرما و رطوبت»

(درک مطلب)

۵۸-

(نسرین فلفی)

ترجمه‌ی جمله: «دلیل این‌که چرا دایناسورها از (کره‌ی) زمین ناپدید شدند، احتمالاً تغییر ناگهانی در شرایط اقلیمی بود.»

(درک مطلب)

۵۹-

(نسرین فلفی)

ترجمه‌ی جمله: «همه‌ی حقایق زیر درباره‌ی دایناسورها صحیح است؛ به جز این‌که آن‌ها به بزرگی گیاهان انبوه بودند.»

(درک مطلب)

۶۰-

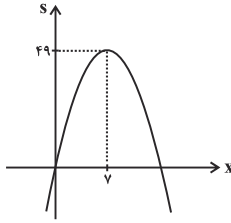
(نسرین فلفی)

ترجمه‌ی جمله: «به منظور جمع‌آوری حقایق درباره‌ی دایناسورها، ما سنگواره‌هايشان را مطالعه می‌کنیم.»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۱)

سهمی مورد نظر را رسم می کنیم:

بیشترین مقدار مساحت برابر ۴۹ و عرض مستطیل مورد نظر برابر ۷ می باشد. در نتیجه طول مستطیل نیز برابر ۷ می شود و خواهیم داشت:

$$\frac{\text{طول}}{\text{عرض}} = \frac{7}{7} = 1$$

(فرردار روشنی، نمودار تابع درجه ۲، صفحه ۶۳ تا ۷۰)

-۶۴

ابتدا تابع هزینه و درآمد کارگاه را به دست می آوریم:

$$\text{سود} = \text{درآمد} - \text{هزینه} \Rightarrow P(x) = R(x) - C(x)$$

$$C(x) = 200x + 10000, P(x) = -\frac{x^2}{3} + 300x - 10000$$

$$\Rightarrow -\frac{x^2}{3} + 300x - 10000 = R(x) - (200x + 10000)$$

$$\Rightarrow R(x) = -\frac{1}{3}x^2 + 300x - 10000 + 200x + 10000$$

$$\Rightarrow R(x) = -\frac{x^2}{3} + 500x$$

$$\begin{cases} a = -\frac{1}{3} \\ b = 500 \\ c = 0 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} \text{مقایسه با فرم استاندارد} \\ y = ax^2 + bx + c \end{cases}$$

بیشترین درآمد روزانه به ازای فروش $x = -\frac{b}{2a}$ واحد کالا به دست می آید، داریم:

$$x_S = \frac{-b}{2a} \Rightarrow x_S = \frac{-(500)}{2 \times (-\frac{1}{3})} = \frac{-500}{-\frac{2}{3}} = 750$$

(امیر زرنروز، گردآوری داده ها، صفحه ۸۰ تا ۸۴)

-۶۵

رتبه در کنکور ← کیفی ترتیبی

جنسیت افراد ← کیفی اسمی

مزه غذا ← کیفی ترتیبی

دمای هوای کلاس ← کمی فاصله ای

تعداد ماشین های نمایشگاه ← کمی نسبتی

اندازه مساحت شکل های هندسی ← کمی نسبتی

(فرردار روشنی، نمودار تابع درجه ۲، صفحه ۶۳ تا ۷۰)

-۶۱

ابتدا طول رأس سهمی هر یک را به دست می آوریم:

$$y = x^2 - 4x + 3 \rightarrow \begin{cases} a = 1 \\ b = -4 \\ c = 3 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} \text{مقایسه با فرم استاندارد} \\ y = ax^2 + bx + c \end{cases}$$

$$\text{طول رأس سهمی} : x_S = -\frac{b}{2a} \Rightarrow x_S = -\frac{-4}{2 \times 1} = 2$$

$$y = 2x^2 - cx - 4 \rightarrow \begin{cases} a' = 2 \\ b' = -c \\ c' = -4 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} \text{مقایسه با فرم استاندارد} \\ y = a'x^2 + b'x + c' \end{cases}$$

$$\text{طول رأس سهمی} : x'_S = -\frac{b'}{2a'} \Rightarrow x'_S = -\frac{-c}{2 \times 2} = \frac{c}{4}$$

طبق فرض صورت سؤال داریم:

$$x_S = -x'_S \Rightarrow 2 = -\frac{c}{4} \Rightarrow c = -8$$

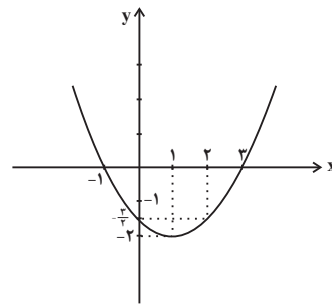
(امیر زرنروز، نمودار تابع درجه ۲، صفحه ۶۳ تا ۷۰)

-۶۲

ابتدا رأس سهمی را می یابیم، سپس با استفاده از جدول نمودار را رسم می کنیم:

$$y = \frac{1}{3}(x-1)^2 - 2 \Rightarrow \text{رأس سهمی } (1, -2)$$

x	-1	0	1	2	3
y	0	-\frac{3}{2}	-2	-\frac{3}{2}	0

با توجه به نمودار رسم شده، این نمودار از هر چهار ناحیه محاورهای مختصات عبور می کند.

(سیرمهمر طبیب زاده، نمودار تابع درجه ۲، صفحه ۶۳ تا ۷۰)

-۶۳

فرض کنید عرض مستطیل برابر x و طول مستطیل برابر y باشد، معادله محیط مستطیل برابر است با:

$$2(x+y) = 28 \Rightarrow x+y = 14 \Rightarrow y = 14-x$$

می دانیم که مساحت مستطیل برابر است با حاصل ضرب طول در عرض، بنابراین داریم:

$$S = xy = x(14-x) = 14x - x^2$$

اقتصاد

۷۱- (سارا شریفی، فقر و توزیع درآمد، صفحه ۸۶ و ۸۷)

۷۱-

(الف)

$0.5 = \text{سه‌م دهک پنجم} - \text{سه‌م دهک هشتم}$
 $0.14 = \text{سه‌م دهک هشتم} \Rightarrow 0.5 = 0.9 - \text{سه‌م دهک هشتم}$
 (مجموع سه‌م کل دهک‌ها به‌جز سه‌م دهک نهم) $0.100 = \text{سه‌م دهک نهم}$
 $(0.19 + 0.14 + 0.13 + 0.9 + 0.6 + 0.5 + 0.4) - 0.100 = \text{سه‌م دهک نهم}$
 $0.15 = 0.85 - 0.100 = \text{سه‌م دهک نهم}$
 ب) در طبقه‌بندی این ده گروه در شاخص دهک‌ها، مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند.

$X = \text{جمعیت دهک دهم} = \dots = \text{جمعیت دهک دوم} = \text{جمعیت دهک اول}$
 میلیون نفر $250 = X \Rightarrow 2X = 500 \Rightarrow \text{جمعیت دهک دهم} + \text{جمعیت دهک نهم} = 500$
 میلیون نفر $250 = 10 \times X = 10 \times 250 = 2500 = \text{جمعیت کل کشور} \Rightarrow$

(ج)

میلیارد واحد پولی $600 = \frac{5}{100} \times 12,000 = \text{سه‌م دهک دوم از درآمد ملی}$
 میلیارد واحد پولی $1,800 = \frac{15}{100} \times 12,000 = \text{سه‌م دهک نهم از درآمد ملی}$

۷۲- (زهره ممری، فقر و توزیع درآمد، صفحه ۸۸)

۷۲-

(الف) اگر با به‌کارگیری نظام صحیح مالیاتی، توزیع مجدد درآمد به‌گونه‌ای قانونی صورت پذیرد، تفاوت میان درآمد و ثروت یک گروه محدود و اکثریت چشمگیر مردم کاهش می‌یابد.
 ب) اصلاح ساختار توزیع درآمد و عادلانه‌تر کردن آن و مقابله با فقر، مستلزم توانمندسازی افراد و به‌ویژه مولد کردن آن‌هاست.

۷۳- (سارا شریفی، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۱ و ۹۲)

۷۳-

(الف) اشتغال کامل به وضعیتی اطلاق می‌شود که در آن همه‌ی عوامل تولید امکان شرکت در فرایند تولید را دارند و هیچ نهاده‌ای ناخواسته، بلااستفاده یا غیرمولد نمانده باشد.
 ب) در شرایطی که برخی افراد حاضر به کار نیستند، بیکاری «داوطلبانه» و در برخی دیگر نیز که در حال جابه‌جایی از کاری به کار دیگر هستند، بیکاری «اصطکاکی» داریم.
 ج) برای تحقق هدف اشتغال کامل، دولت‌ها می‌کوشند زمینه‌ی «رونق اقتصادی» را فراهم آورند.
 د) برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت و مهارت‌افزایی حین کار و اعطای یارانه‌های تولید از جمله راهکارهای پیشگیری افزایش بیکاری است.

۷۴- (سارا شریفی، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۵)

۷۴-

زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش حجم پول در گردش را به‌کار می‌گیرد. یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی برای کنترل و تنظیم حجم پول به‌کار می‌گیرد، سیاست بازار باز فروش اوراق مشارکت است. در این روش، بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد. (سیاست پولی انقباضی)
 ب) در شرایط تورم، دولت می‌تواند با اعمال سیاست مالی انقباضی (کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات) در مواقع تورم (با کاهش تقاضای کل در اقتصاد) موجب ثبات اقتصادی شود.

۶۶- (مهری ملارمسانی، گردآوری داده‌ها، صفحه ۷۹)

۶۶-

متغیر عبارت است از هر ویژگی از اشخاص یا اشیا که قرار است بررسی شود.

۶۷- (ممیر زرین‌کفش، معیارهای گرایش به مرکز، صفحه ۸۵ و ۸۶)

۶۷-

اگر تمام داده‌های دسته‌ی اول را در عدد ۱۰ ضرب کنیم سپس با عدد ۵ جمع کنیم، داده‌های دسته‌ی دوم به‌دست می‌آید، پس میانگین داده‌های دسته‌ی دوم ۱۰ برابر میانگین داده‌های دسته‌ی اول به اضافه‌ی ۵ می‌باشد، داریم:

$$\bar{x}_2 = 10\bar{x}_1 + 5 \Rightarrow \bar{x}_2 = 10 \times 14 / 5 + 5 = 145 + 5 = 150$$

۶۸- (هاری پلاور، معیارهای گرایش به مرکز، صفحه ۸۶ تا ۸۸)

۶۸-

داده‌های دسته‌ی اول را مرتب می‌کنیم:

۱۱, ۱۴, ۱۵, ۱۷, ۲۲

چون تعداد داده‌ها فرد است، میانه برابر داده‌ی وسط است که همان ۱۵ است.

حال داده‌های دسته‌ی دوم را مرتب می‌کنیم:

۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰, ۲۳, ۴۴

چون تعداد داده‌ها زوج است، میانه برابر میانگین دو داده‌ی وسط است که در این جا

داده‌های سوم و چهارم می‌باشند، داریم:

$$\text{میانه دسته‌ی دوم} = \frac{19 + 20}{2} = 19.5$$

$$19.5 - 15 = 4.5 = \text{میانه دسته اول} - \text{میانه دسته دوم}$$

۶۹- (امیر زرنروز، معیارهای پراکندگی، صفحه ۸۹ تا ۹۲)

۶۹-

اعداد داده شده در متن سؤال، داده‌های اصلی نیستند بلکه اختلاف داده‌ها از میانگین می‌باشند، پس برای یافتن واریانس، تک‌تک آن‌ها را به توان ۲ رسانده جواب‌ها را جمع کرده و بر تعدادشان تقسیم می‌کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{136}{8} = \frac{(-6)^2 + (-7)^2 + (5)^2 + (4)^2 + (1)^2 + (3)^2 + 2 \times (0)^2}{8} = 17$$

۷۰- (مهری ملارمسانی، معیارهای پراکندگی، صفحه ۸۹ تا ۹۲)

۷۰-

واریانس داده‌ها زمانی برابر صفر است که همه‌ی داده‌ها با یکدیگر برابر باشند. بنابراین همه‌ی داده‌ها برابر ۱۲ هستند. حال میانگین سه داده‌ی اضافه شده برابر $12 = \frac{8 + 14 + 14}{3}$ است و میانگین داده‌های جدید نیز ثابت و برابر ۱۲ است. بنابراین:

$$\sigma^2 = \frac{5(12-12)^2 + (8-12)^2 + 2(14-12)^2}{8} = 3$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{3}$$

۷۵-

(سارا شریفی، بودجه و امور مالی دولت، صفحه ۱۰۴ و ۱۰۵)

$$\text{ریال } B = 7,200 = 60,000 \times \frac{12}{100} = \text{مالیات ماهانه‌ی پرداختی فرد } B$$

$$\text{ریال } B = 86,400 = 7,200 \times 12 = \text{مالیات سالانه‌ی پرداختی فرد } B$$

نام نرخ مالیاتی مورد محاسبه، «تصادی» است.

$$\text{ریال } A = 12,000 = 75,000 \times \frac{16}{100} = \text{مالیات ماهانه‌ی پرداختی فرد } A$$

$$\text{ریال } C = 3,200 = 40,000 \times \frac{8}{100} = \text{مالیات ماهانه‌ی پرداختی فرد } C$$

$$\text{ریال } 12,000 - 3,200 = 8,800$$

۷۶-

(موسی آبروی، بودجه و امور مالی دولت، صفحه ۱۰۳ و ۱۰۴)

مالیات مستقیم: مالیاتی است که به‌طور مستقیم از مؤدیان مالیات دریافت می‌شود. در این نوع مالیات، دولت می‌تواند افراد پردرآمد و کم‌درآمد یا افراد ثروتمند و افراد فقیر را از هم جدا کند و فقط از گروه خاصی مالیات بگیرد؛ زیرا امکان انتقال بار مالیاتی آن کم است. این مالیات‌ها به دو دسته‌ی عمده تقسیم می‌شود:

الف) مالیات بر درآمد: مانند مالیات بر حقوق، مالیات بر درآمد اصناف، مالیات بر درآمد کشاورزی و مالیات بر درآمد املاک

ب) مالیات بر دارایی و ثروت: این مالیات می‌تواند به انواع دارایی - اعم از منقول و غیرمنقول - همچون خانه، زمین، اتومبیل و ... تعلق گیرد.

مالیات غیرمستقیم: در این نوع مالیات، پرداخت‌کننده نهایی آن مشخص و معین نیست و امکان انتقال بار مالیاتی بسیار زیاد است. انواع آن عبارت است از:

الف) مالیات بر نقل و انتقالات دارایی

ب) حقوق و عوارض گمرکی

ب) عوارض

ت) مالیات بر فروش

۷۷-

(سارا شریفی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۵ و ۱۱۶)

موارد گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» مربوط به منافع تولیدکنندگان از تجارت بین‌الملل و گزینه «۳» مربوط به منافع مصرف‌کنندگان از تجارت بین‌الملل است.

۷۸-

(سارا شریفی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۳ و ۱۱۵)

کشور «الف» در تولید غذا و پوشاک مزیت مطلق دارد و کشور «ب» در تولید غذا و پوشاک نسبت به کشور «الف» مزیت اقتصادی ندارد. در این حالت اقتصاددانان مفهوم مزیت نسبی را به‌کار می‌گیرند و می‌گویند هرچند کشور «ب» در غذا و پوشاک نسبت به کشور «الف» مزیت مطلق ندارد، اما در کشور خود در تولید غذا نسبت به پوشاک مزیت نسبی دارد (۵۰۰ به ۴۵۰)، بنابراین باید در صنعت غذا متمرکز شود و پوشاک مورد نیاز خود را از کشور «الف» وارد کند.

۷۹-

(سارا شریفی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۶ و ۱۱۷)

معمولاً کالاها و صنایع راهبردی (مثل صنایع دفاعی، انرژی و گندم) و همچنین صنایع نوزاد (مثل برخی فناوری‌های نوین در ایران) که در ابتدای عمر خود هستند و توان رقابت با صنایع خارجی را ندارند، در همه‌ی کشورهای دنیا مشمول حمایت می‌شوند.

۸۰-

(سارا شریفی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۲۱)

تحریم‌های اقتصادی دو دسته است:

۱- تحریم تجاری (مانع‌تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید مثل سرمایه)

۲- تحریم مالی (مانع‌تراشی در مقابل مبادلات مالی، بانک‌ها و بیمه‌ها)

اقتصاد (شاهد «۵۰۵»)

۸۱-

(کتاب جامع، فقر و توزیع درآمد، صفحه ۸۶ و ۸۷ کتاب درسی)

$$10\% + \text{سهم دهک اول} = \text{سهم دهک دوم}$$

$$5\% = 1\% + 4\% = \text{سهم دهک دوم}$$

$$10\% + \text{سهم دهک سوم} = \text{سهم دهک چهارم}$$

$$7\% = 1\% + 6\% = \text{سهم دهک چهارم}$$

$$12\% = \text{سهم دهک هشتم} + \text{سهم دهک هشتم}$$

$$12\% = 9\% + 3\% = \text{سهم دهک هشتم}$$

$$11\% + \text{سهم دهک هشتم} = \text{سهم دهک دهم}$$

$$23\% = 11\% + 12\% = \text{سهم دهک دهم}$$

۸۲-

(کتاب جامع، فقر و توزیع درآمد، صفحه ۸۵ و ۸۶ کتاب درسی)

فقر یا تهیدستی مطلق به معنای نداشتن حداقل معیشت است. در این رابطه فقیر مطلق کسی است که به نیازهای ابتدایی زندگی مانند آب سالم، تغذیه، خدمات بهداشتی، آموزشی، پوشاک و سرپناه دسترسی نداشته باشد. در هر جامعه، افرادی که درآمد آن‌ها از سطح حداقل معیشتی معین کم‌تر باشد، زیر خط فقر قرار دارند. سطح حداقل معیشت (خط فقر) از یک کشور به کشور دیگر یا از زمانی به زمانی دیگر متفاوت است و این امر منعکس‌کننده‌ی تفاوت در نیازهاست. افرادی که در زمانی یا کشوری، فقیر به‌شمار نمی‌روند، چه‌بسا در زمانی دیگر و یا در کشوری دیگر فقیر باشند. این مفهوم، فقر نسبی نامیده می‌شود. در هر سطحی از درآمد سرانه، هر چه توزیع درآمد در کشوری نسبت به کشور دیگر ناعادلانه‌تر باشد، نرخ فقر در آن کشور بیش‌تر است.

۸۳-

(کتاب جامع، فقر و توزیع درآمد، صفحه ۸۶ و ۸۷ کتاب درسی)

برای مقایسه‌ی وضعیت توزیع درآمد بین کشورهای مختلف، نسبت دهک دهم به دهک اول را محاسبه می‌کنیم. هر چه این نسبت بیش‌تر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است.

$$5 = \frac{20}{4} = \text{شاخص مقایسه‌ی وضعیت توزیع درآمد در کشور } A$$

$$3 = \frac{24}{8} = \text{شاخص مقایسه‌ی وضعیت توزیع درآمد در کشور } B$$

$$6 = \frac{30}{5} = \text{شاخص مقایسه‌ی وضعیت توزیع درآمد در کشور } C$$

$$7 = \frac{21}{3} = \text{شاخص مقایسه‌ی وضعیت توزیع درآمد در کشور } D$$

شاخص دهک‌ها در کشور B مناسب‌ترین عدد برای توزیع درآمد را به‌دست می‌دهد و همین شاخص در کشور D نامناسب‌ترین عدد برای توزیع درآمد است.

۸۴-

(کتاب جامع، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۱ و ۹۲ کتاب درسی)

اهداف اقتصادی دولت در عرصه‌ی اقتصاد:

۱- اشتغال کامل

۲- ثبات قیمت‌ها

۳- رشد و پیشرفت اقتصادی

دولت‌ها سعی می‌کنند با افزایش ظرفیت تولیدی و امکانات کشور، اندازه‌ی اقتصاد خود و رفاه مردم را نسبت به گذشته بیشتر کنند و همچنین در رقابت جهانی از دیگر اقتصادها عقب نمانند.

۴- بهبود توزیع ثروت و درآمد

۸۵-

(کتاب جامع، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۳ و ۹۴ کتاب درسی)

فعالیت‌های دولت در عرصه‌ی اقتصاد را می‌توان در دو محور مورد بررسی قرار داد:

۱- عرضه‌ی کالاها و خدمات ۲- وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی

(۱) عرضه‌ی کالاها و خدمات:

- دولت می‌تواند در بازار بعضی از کالاها و خدمات وارد شود. (با تأسیس شرکت‌ها و مؤسسات مختلف که به نام شرکت‌های دولتی شناخته می‌شوند).

- ممکن است دولت مایل به تولید و عرضه‌ی بعضی کالاها باشد و بهره‌برداری از برخی منابع و معادن را خود عهده‌دار شود. برای مثال: کشف، استخراج، تصفیه و توزیع فرآورده‌های نفتی را به‌عهده بگیرد و این فعالیت‌ها را با تأسیس یک شرکت انجام دهد. دولت با عرضه و فروش این فرآورده‌ها، درآمد کسب می‌کند.

- ممکن است در برخی زمین‌ها مردم (بخش خصوصی)، به‌دلیل: ۱- عدم اطمینان از سودآوری ۲- نیاز به سرمایه‌ی اولیه‌ی بسیار زیاد حاضر به سرمایه‌گذاری نشوند. در این حالت دولت ناچار به سرمایه‌گذاری در این زمینه می‌شود و کالاها و خدمات موردنیاز مردم را عرضه می‌کند. مانند ارائه‌ی کالاها و خدمات عمومی مثل امنیت، آموزش و پرورش. بعضی از شاخه‌های صنعت مانند تولید فولاد که به سرمایه‌ی اولیه‌ی بسیار زیادی نیاز دارد. (انحصارات طبیعی)

- ممکن است در برخی شرایط خاص، دولت ناچار به تحت پوشش قرار دادن برخی مؤسسات تولیدی و تجاری شود و در بازار تولید و عرضه‌ی بعضی کالاها و خدمات درگیر شود. مانند: شرایط کشور ایران در هنگام بروز جنگ تحمیلی که دولت به ناچار مالکیت و اداره‌ی برخی واحدهای صنعتی و تولیدی را به‌عهده گرفت.

۸۶-

(کتاب جامع، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۰ و ۹۱ کتاب درسی)

نقش دولت‌ها در گذشته	نقش دولت‌ها امروزه
<ul style="list-style-type: none"> • بسیار کم‌رنگ و محدود به موارد خاص و حالت‌های استثنایی • حافظ نظم و امنیت • مدافع ملت‌ها در مقابل دشمنان داخلی و خارجی • برای تأمین هزینه‌های خود به جمع‌آوری مالیات اقدام می‌کردند. 	<ul style="list-style-type: none"> • امروزه دولت‌ها در عرصه‌ی اقتصاد فعالیت بسیار گسترده‌ای دارند. • حضورشان در اقتصاد جامعه را نمی‌توان نادیده گرفت. • حافظ نظم و امنیت • مدافع ملت‌ها در مقابل دشمنان داخلی و خارجی • هدایت جامعه در مسیر رشد و توسعه‌ی پایدار اقتصادی • ایجاد اشتغال • فقر زدایی، کاهش نابرابری و توزیع عادلانه‌ی درآمد و ثروت • مقابله با تورم و حفظ ثبات اقتصادی • برای تأمین هزینه‌های خود به جمع‌آوری مالیات اقدام می‌کنند.

۸۷-

(کتاب جامع، بودجه و امور مالی دولت، صفحه ۱۰۶ و ۱۰۷ کتاب درسی)

هزینه‌های جاری یا عادی دولت را می‌توان به شرح زیر طبقه‌بندی کرد:

- ۱) هزینه‌های کارکنان (حقوق و مزایای کلیه کارکنان و کارمندان دولتی و سایر سازمان‌ها و نهادهای وابسته به دولت)
- ۲) هزینه‌های اداری (هزینه‌های حمل و نقل، اجاره، آب و برق و ...)
- ۳) پرداخت‌های انتقالی (حقوق ایام بی‌کاری و ازکارافتادگی، یارانه و ...)

۸۸-

(کتاب جامع، بودجه و امور مالی دولت، صفحه‌های ۱۰۴، ۱۰۵ و ۱۰۷ کتاب درسی)

الف) علاوه بر بخش دولتی، بخش‌های خصوصی و تعاونی نیز به سرمایه‌گذاری مبادرت می‌کنند.

ب) در نرخ تصاعدی، نرخ مالیات با افزایش درآمد یا دارایی، زیاد و به عکس با کاهش درآمد یا دارایی، کم می‌شود؛ به عبارت دیگر افراد با درآمدهای بیشتر با نرخ بیشتر و افراد با درآمدهای پایین‌تر با نرخ کم‌تری مالیات می‌پردازند.

ج) خمس مالیات اسلامی با نرخ ثابت (۲۰ درصد) و زکات مالیات اسلامی با نرخ تصاعدی است.

۸۹-

(کتاب جامع، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۹ کتاب درسی)

یکی از شیوه‌های استعمار نوین، انتقال صنایع مونتانز، صنایع کثیف یا تأسیس صنایع متناسب با منابع طبیعی در کشور هدف است.

۹۰-

(کتاب جامع، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۲۰ کتاب درسی)

زنجیره‌ی خلق ارزش به تمامی مراحل ایجاد ارزش افزوده می‌گویند.

اگر کشوری «راه‌های تأمین کالاها یا وارداتی یا بازارهای فروش کالاها یا صادراتی خود را گوناگون کند و از وضعیت تک‌محصولی فاصله بگیرد و با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین بعضی نیازها را در داخل فراهم کند و به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجهی بیشتر داشته باشد،» به وضعیت استقلال اقتصادی و استحکام اقتصادی نزدیک می‌شود.

علوم و فنون ادبی (۱)

۹۱-

(هزبر رهیمی، سبک خراسانی، صفحه ۶۳ و ۶۵)

در متن، اطناب دیده نمی‌شود. اطناب، زمانی پیش می‌آید که جملات، طولانی باشند.

۹۲-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد، سبک خراسانی، صفحه ۶۲)

واژگان «لفاظ - متین - متقن - رای» عربی هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «استفاده از دو حرف اضافه «به»، «بر»

گزینه ۲: «سادگی واژگان مشهود است.»

گزینه ۴: «کلمه «خیده» (خمیده) جزء کلمات کهنه و مهجور است.»

۹۳-

(کازم کازمی، سبک خراسانی، صفحه ۶۳)

مفهوم مشترک ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» اندرز و توصیه به نیکی و راستی

است. مفهوم بیت گزینه «۲» دعا برای جاودانگی و سربلندی ممدوح است.

۹۴-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد، وزن شعر فارسی، صفحه ۶۹)

تقطیع هجایی صحیح مصراع گزینه «۴» عبارت است از:

چ	کو	ری	ک	ذر	کف
U	-	-	U	-	-
ع	صا	یی	ن	دا	رد
U	-	-	U	-	-

۹۵-

(اعظم نوری نیا، وزن شعر فارسی، صفحه ۶۸)

در بیت گزینه «۴» سه بار حذف همزه صورت گرفته است:

دلبندم آن: دلبندمان // منظور چشم آرام دل: منظور چشم‌آرام دل // ببرد آرام را:

ببردارام را

حذف همزه در سایر ابیات:

گزینه «۱»: دو بار (می‌زنند این: می‌زندین) / (بوده است: بودست)

گزینه «۲»: دو بار (می‌کنیم آن: می‌کنیمان) / (چنین اصنام را: چنینصنام را)

گزینه «۳»: یک بار (این اقدام را: اینقدام را)

۹۶-

(اعظم نوری نیا، ترکیبی)

د) واج‌آرایی: تکرار صامت «ن» آرایه واج‌آرایی را پدید آورده است.

ب) موازنه: تقابل سجع‌های متوازی و متوازن در بیت دیده می‌شود.

الف) واژه‌آرایی: تکرار واژه‌های «کس»، «جهان»، «ندارد» آرایه‌ی واژه‌آرایی را پدید آورده است.

ج) ترصیع: کلمات دو مصراع با هم سجع متوازی دارند.

۹۷-

(کازم کازمی، موازنه و ترصیع، صفحه ۷۳)

تقابل سجع‌های متوازن و متوازی در بیت گزینه «۳» به‌طور کامل رعایت نشده است.

۹۸-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۴ و ۸۵)

در بیت گزینه «۳» لغات ترکی و مغولی یافت نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «برافکند» ردیف است.

گزینه ۲: «خود را استاد سخنوران می‌داند (مفاخره)

گزینه ۴: «استفاده از دو تشبیه، تشخیص و کنایه

۹۹-

(کازم کازمی، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۱)

«تا حدود نیمه‌ی دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم، سخن شاعرانی چون ناصر خسرو یادآور سروده‌های سخنوران قرن چهارم است. انوری و هم‌سبکان او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند. جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی از جمله شاعران حوزه‌ی عراق عجم است.»

۱۰۰-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۵)

در عبارات این گزینه، جابه‌جایی صورت گرفته است: به جماعتی بسیار و خلقی بی‌شمار رسیدم.

افعال مخوف به‌ترتیب عبارت‌اند از:

گزینه «۱»: حلاوتی [داشت]

گزینه «۲»: ماه [است]

گزینه «۴»: باهر [است]

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

۱۰۱-

(علی‌مهمر کریمی، **اشکانیان و ساسانیان**، صفحه ۹۷)

برخی از مورخان، اقدام خسرو پرویز در برانداختن حکومت لخمیان را اشتباه بزرگی می‌شمارند که باعث شد مرزهای جنوب غربی ایران در برابر هجوم اعراب بی‌دفاع بماند و یکی از مسائل و مشکلات اساسی حکومت ساسانی، بروز اختلاف و دشمنی میان پادشاه و بزرگان کشور بود.

۱۰۲-

(هژبر رفیعی، **جامعه و خانواده**، صفحه ۱۰۹)

در کنار رده‌بندی قبیله‌ای اقوام آریایی، نوعی تقسیم‌بندی اجتماعی نیز وجود داشت که در این تقسیم‌بندی، افراد جامعه به سه قشر «روحانیان»، «جنگجویان» و «کشاورزان و شبانان» تقسیم شده بودند.

۱۰۳-

(میهبه مهبی، **دین و اعتقادات**، صفحه ۱۳۰)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: درباره‌ی دین مادی‌ها اخبار چندانی در دست نیست.
گزینه ۲: مغان، که بعدها به پیشوایان دینی جامعه‌ی زرتشتی تبدیل شدند، نقش مهمی در آمیختن باورهای دینی کهن خود با تعلیم زرتشت داشتند.
گزینه ۳: روحانیون مادی، برگزاری آیین‌های دینی از جمله خواندن نیایش‌ها و سرودها و رسم قربانی کردن را برعهده داشتند.

۱۰۴-

(میهبه مهبی، **ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان**، صفحه ۸۸)

تصویر الف: تندیس آریوبرزن است که با وجود دلاوری و رشادت، سپاهیان مقدونی و یونانی به تخت جمشید رسیدند و مشهور است که به دستور اسکندر این شهر به آتش کشیده شد.
تصویر ب: آرامگاه داریوش سوم در تخت جمشید است که وی از برابر اسکندر گریخته بود و در سال ۳۳۰ ق. م. نزدیک دامغان کنونی به قتل رسید.

۱۰۵-

(بهروز یحیی، **اشکانیان و ساسانیان**، صفحه ۹۵)

مزدک از مساوات و برابری مردم در امتیازات اقتصادی و اجتماعی طرفداری می‌کرد و خواهان آن بود که املاک و دارایی طبقات بالا، میان تهی‌دستان توزیع شود. با آن که مزدک پیروان خود را از ستیز و کینه‌جویی با طبقات بالا منع کرده بود، اما اموال بسیاری از بزرگان غارت شد و کار به خشونت و افراط کشیده شد.
توضیح نکات درسی:
قباد در آغاز زمامداری خود قصد داشت از قدرت اشراف، نجبا و موبدان بکاهد.

۱۰۶-

(بهروز یحیی، **ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان**، صفحه ۸۲ تا ۸۳)

کورش مدتی پس از به قدرت رسیدن، به آسیای صغیر لشکرکشی کرد و حکومت لیدی را شکست داد و در نتیجه با دولت‌شهرهای یونانی همسایه شد و به صورت مسالمت‌آمیز بابل را در سال ۵۳۹ ق. م. فتح کرد. پس از این پیروزی تمام بین‌النهرین، سوریه، فلسطین و فنیقیه تحت فرمان هخامنشیان درآمد.
داریوش بزرگ در سنگ‌نوشته بیستون، اجداد خود را این‌گونه معرفی می‌نماید: «پدر من ویشتاسب، پدر ویشتاسب، آرشام، پدر آرشام، اریارمنه، پدر اریارمنه، چیش پیش، پدر چیش پیش، هخامنش است.

۱۰۷-

(مهری کاردران، **اقتصاد و معیشت**، صفحه ۱۲۵)

حکومت ساسانی با در اختیار گرفتن واردات ابریشم خام از چین و کوچاندن بافندگان ماهر از قلمرو روم در شام (سوریه) به ایران، کارگاه‌های بافندگی متعددی را در شوش، جندی‌شاپور (گندی‌شاپور) و شوشتر ایجاد کرد.

۱۰۸-

(مهری کاردران، **اقتصاد و معیشت**، صفحه ۱۲۳)

تا زمان داریوش بزرگ در بیشتر نواحی تحت فرمان حکومت هخامنشی، سکه (پول) رواج چندانی نداشت و مبادله کالا به صورت پایاپای انجام می‌گرفت.

۱۰۹-

(مهری کاردران، **اقتصاد و معیشت**، صفحه ۱۲۱)

داریوش بزرگ، پادشاه هخامنشی در جریان لشکرکشی به هندوستان، وقتی که به رود سند رسید، یکی از اهالی آسیای صغیر به نام اسکیلاکس را مأمور کشف مسیرهای آبی کرد.

۱۱۰-

(مهری کاردران، **اقتصاد و معیشت**، صفحه ۱۱۹)

حکومت ساسانیان برای پیشرفت کشاورزی، کوشش زیادی کرد. یکی از مقام‌های عالی مرتبه دربار ساسانی که عنوان واستریوشان سالار داشت، رئیس روستاییان و کشاورزان به شمار می‌رفت.

جغرافیای ایران

۱۱۱-

(معصومه حسینی صفا، **ویژگی‌های جمعیت ایران**، صفحه ۶۱ و ۶۲)

نقشه‌های ناهمواری‌ها، رودهای دائمی و موقت، پراکندگی معادن و پوشش گیاهی بیانگر بعضی عوامل اثرگذار در پراکندگی جمعیت کشور ماست. حمل و نقل و ارتباطات، سرمایه و فناوری، سرمایه‌گذاری دولت‌ها و پیشینه و سابقه تاریخی از عوامل انسانی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت را نشان می‌دهد.

۱۱۲-

(مهری کاردران، **ویژگی‌های جمعیت ایران**، صفحه ۶۶)

الف) میزان موالید در اکوادور بیشتر است.
ب) میزان درصد جمعیت فعال اقتصادی در اکوادور بیشتر است.
ج) میزان افراد سالمند در کشور آلمان بیشتر است.

۱۱۳-

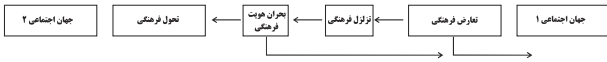
(مهمربراهیم علی‌نژاد، **منابع آب ایران**، صفحه‌ی ۵۱ و ۵۲)

در شمال، دریای خزر از طریق کانال دن - ولگا به دریای سیاه ارتباط پیدا کرده است. طولانی‌ترین رودهایی که به این دریا می‌ریزند عبارت‌اند از رود ولگا و اورال از شمال، سفید رود و هراز از جنوب، رود اترک و گرگان از جنوب شرق و رود کورا و ارس از سمت جنوب غرب و انواع ماهیان خاویاری جهان فقط در این دریا زندگی می‌کنند. همسایه شمال شرقی دریای خزر، ترکمنستان می‌باشد.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۲۱-

(سوقیا فرخی، **تحولات هویتی جهان اجتماعی (علل درونی)**، صفحه ۹۲)

۱۲۲- (هژبر رهیمی، **تغییرات هویت اجتماعی**، صفحه ۸۳ و ۸۷)

تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی باز می‌گردد و گاه، ناشی از علل بیرونی است و پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.

تحرک اجتماعی انواعی دارد: صعودی، نزولی و افقی. تحرک صعودی مانند پسر فرد معتادی است که در پزشکی تخصص بگیرد و تحرک افقی مانند کارمندی است که از بخشی به بخش دیگر منتقل می‌شود. (علت نادرستی قسمت دوم گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»)

۱۲۳- (هژبر رهیمی، **هویت ایرانی (۱)**، صفحه ۱۰۴)

ایرانیان مسلمان معارف و هنرهایی تولید کردند که سایر مسلمانان برای دستیابی به آن‌ها، نیازمند آموختن زبان فارسی بودند.

۱۲۴- (سوقیا فرخی، **تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل بیرونی»**، صفحه ۹۹)

الف) خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب، را «غرب‌زدگی» می‌نامند.
ب) غرب‌زدگی جوامع غیرغربی مهم‌ترین مانع تعامل آن‌ها با جهان غرب است.
ج) بسیاری از جوامع غیرغربی، در رویارویی با جهان غرب، به دلیل اینکه مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی گرفتار شدند.

۱۲۵- (مهمراه‌ابراهیم مازنی، **هویت ایرانی (۳)**، صفحه ۱۱۷)

قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده‌ی دیگران تأثیر بگذارد. کسانی که در زندگی توان تأثیرگذاری بیشتری بر اراده‌ی دیگران دارند، از قدرت اجتماعی بیشتری برخوردار هستند.

۱۲۶- (مهمراه‌ابراهیم مازنی، **هویت ایرانی (۳)**، صفحه ۱۱۹)

مشروعیت قدرت به این معناست که قدرت بر اساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.
اگر فرد و فعالیتش را با اکراه و تنها برای فرار از پیامدهای ناگواری که از طرف صاحب قدرت پدید می‌آید، انجام دهد قدرت مقبولیت ندارد.
سیاست در معنای عام خود شامل هر نوع تدبیر و سازمان دادن قدرت است.

۱۲۷- (آزره میرزائی، **هویت ایرانی (۳)**، صفحه ۱۲۰)

اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را تأمین می‌کند.

۱۱۴-

(معصومه حسینی صفا، **ویژگی‌های جمعیت ایران**، صفحه ۶۵)

ارتقای سطح کیفیت آموزش مربوط به اهمیت و کاربرد هرم سنی نیست و متخصصان به دلیل اهمیت نسبت سنی در برنامه‌ریزی هر کشور از لحاظ سنی، جمعیت را به گروه‌های مختلفی دسته‌بندی کرده‌اند.

۱۱۵-

(مهمراه‌ابراهیم علی‌نژاد، **ویژگی‌های جمعیت ایران**، صفحه ۶۸)

با توجه به سهم مهاجرت استان‌ها در سال ۱۳۹۵-۱۳۹۰، بیشترین میزان مهاجرت‌پذیری به ترتیب تهران، خراسان رضوی و اصفهان و کمترین میزان مهاجرت‌پذیری به ترتیب مربوط به استان‌های ایلام، چهارمحال و بختیاری و خراسان شمالی می‌باشد.
خشک شدن منابع آب منطقه سیستان، که ناشی از بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند بود، باعث مهاجرت سیستانی‌ها به سرزمین گرگان شد.

۱۱۶-

(علیرضا عوض‌آبادیان، **تقسیمات کشوری ایران**، صفحه ۷۰ تا ۷۴)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) پس از ورود آریایی‌ها به فلات ایران یک آبادی کوچک را «ویس» و آبادی بزرگ‌تر را «گنو» می‌نامیدند.
ب) در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.
پ) در سال ۱۳۵۷ ایران به ۲۴ استان تقسیم شد و در سال ۱۳۱۶ با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ده استان که نام هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد.

۱۱۷-

(مهری‌کارداران، **سکونتگاه‌های ایران**، صفحه‌های ۷۹، ۸۲ و ۸۴)

الف) در ایران به شهرهایی که بیش از یک میلیون نفر جمعیت داشته باشد، کلان شهر می‌گویند.
ب) نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از انسانی یا طبیعی تعیین می‌شود.
پ) بهره‌مندی روستاها از خدمات، کمتر و محدودتر است.

۱۱۸-

(آذر نوری پروپرسی، **سکونتگاه‌های ایران**، صفحه ۷۸)

شهر باستانی بیشاپور، در شمال غربی کازرون قرار دارد و در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود. این شهر تا قرن هفتم هجری، آباد و مسکونی بود. ولی به علت جنگ و بیماری از بین رفته است.

۱۱۹-

(مهری‌کارداران، **سکونتگاه‌های ایران**، صفحه ۷۶ و ۸۵)

بیشترین درصد شهرهای کشورهای کشورمان در ارتفاع ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ متری (۵۳٪) قرار دارند.
با توجه به مشکلات شهرهای بزرگ در سال‌های اخیر از جمله آلودگی هوا، گرانی مسکن و آسیب‌های اجتماعی، حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها آغاز شده است. این پدیده را «شهرگریزی یا مهاجرت معکوس» می‌گویند.

۱۲۰-

(هیبه مهبی، **سکونتگاه‌های ایران**، صفحه ۸۰ و ۸۱)

سکونتگاه‌های شهری هم شکل‌های گوناگون دارند. شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوت دارند.
روستاها متمرکز تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود هستند.

۱۲۸-

(ممبرابراهیم مازنی، هویت ایرانی (۳)، صفحه ۱۲۱)
 فارابی، مدینه فاضله را جامعه‌ای الهی می‌داند که بر اساس سنت و قانون الهی شکل می‌گیرد. از نظر او حقیقت با اراده الهی تعیین می‌شود و با کمک عقل و وحی شناخته می‌شود.

۱۲۹-

(آزاده میرزائی، هویت ایرانی (۳)، صفحه ۱۲۲)
 این نظام سیاسی (لیبرال دموکراسی) هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد.

۱۳۰-

(ممبرابراهیم مازنی، هویت ایرانی (۳)، صفحه ۱۲۲)
 الف ← ضروریه (جامعه فئاعت‌گرایی)
 ب ← تغلیبه (جامعه زورگویی)
 ج ← فاسقه

منطق

۱۳۱-

(عاطفه ربابه صالحی، قضیه حملی، صفحه ۵۹)
 تنها جملات خبری هستند که قابلیت صادق یا کاذب بودن را دارند. از آن‌جا که وظیفه منطق جلوگیری از خطای اندیشه است و جملات انشایی (امری، پرسشی، تعجبی و ...) را نمی‌توان صادق یا کاذب دانست، پس این دسته از جملات در منطق بررسی نمی‌شوند.
توضیح نکات درسی:
 به جملات با معنایی که درباره چیزی خبر می‌دهند و می‌توانیم درباره صدق (درستی) یا کذب (نادرستی) آن‌ها سخن بگوییم «قضیه» می‌گویند.

۱۳۲-

(ناهیروز پوهریان، قضیه حملی، صفحه ۶۲)
 در قضیه محصوره موضوع قضیه، کلی می‌باشد و قضیه موجه جزئی از انواع قضیه محصوره محسوب می‌شود؛ بنابراین موضوع در قضیه موجه جزئی «کلی» می‌باشد. در قضیه شخصیبه موضوع قضیه، مفهومی «جزئی» می‌باشد.

۱۳۳-

(ناهیروز پوهریان، قضیه حملی، صفحه ۶۳)
 سور قضیه، دامنه مصادیق موضوع را مشخص می‌کند؛ یعنی سور تعیین می‌کند همه یا بعضی از مصادیق موضوع، مورد نظر گوینده هستند. اگر «بعضی یا برخی» بر سر قضیه محصوره بیاید آن قضیه دارای سور جزئی خواهد بود.

۱۳۴-

(فاطمه شومیری، احکام قضایا، صفحه ۶۸)
 رابطه تضاد تنها میان قضیه‌های موجه کلی و سالبه کلی برقرار است. بنابراین با تغییر کیفیت قضیه کلی، به قضیه متضاد آن می‌رسیم. در رابطه تضاد از صدق یک قضیه کلی به کذب قضیه دیگر به نحو قطعی دست می‌یابیم. اما اگر قضیه کلی کاذب باشد، به صورت قطعی نمی‌توانیم بگوییم که قضیه متضاد آن صادق است یا کاذب.

۱۳۵-

(سیرعلیرضا امیری، احکام قضایا، صفحه ۷۳)
 در صورتی که در جابه‌جا کردن اجزای قضیه، قاعده عکس مستوی را به درستی رعایت نکنیم، دچار مغالطه ایهام انعکاس می‌شویم. به عنوان مثال: اگر برای سالبه جزئی عکس لازم‌الصدق در نظر بگیریم؛ دچار مغالطه ایهام انعکاس می‌شویم مانند: «بعضی درختان سرو نیستند؛ بعضی سروها درخت نیستند.»

۱۳۶-

(عاطفه ربابه صالحی، قیاس اقترانی، صفحه ۷۷ تا ۷۹)
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه‌های «۱» و «۲» نادرست هستند؛ چون هر دو مقدمه صورت قیاس سالبه است. گزینه «۳» نادرست است؛ چون حد وسط در هر دو مقدمه منفی است.

۱۳۷-

(عاطفه ربابه صالحی، قیاس اقترانی، صفحه ۷۶ و ۷۷)
 اگر حد وسط در هر دو مقدمه قیاس اقترانی، محمول باشد، قیاس «شکل دوم» می‌باشد.

۱۳۸-

(ژیللا سلاویقه، قیاس اقترانی، صفحه ۷۶)
 در قضایای سالبه، همه مصادیق «محمول» مورد نظر گوینده است.

۱۳۹-

(سیرعلیرضا امیری، قضیه حملی، صفحه ۵۵)
 از آنجا که وظیفه منطق جلوگیری از خطای اندیشه است و جملات انشایی را نمی‌توان صادق یا کاذب دانست، این دسته از جملات در منطق بررسی نمی‌شوند.

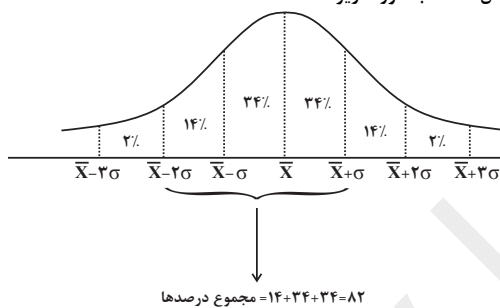
۱۴۰-

(ناهیروز پوهریان، احکام قضایا، صفحه ۶۹)
 در مثال آورده شده در گزینه «۲»، در جابه‌جا کردن اجزای قضیه، قاعده عکس مستوی به درستی رعایت نشده است؛ چون موجه کلی را به موجه کلی عکس کرده است. پس دچار مغالطه «ایهام انعکاس» شده‌ایم.

ریاضی و آمار (۱) (غیرمشترک)

۱۴۱-

(امیر زرانروز، معیارهای پراکندگی، صفحه ۹۲ تا ۹۴)
 منحنی نرمال داده‌ها به صورت زیر است:

۱۴۲-

(مهوری ملامضانی، نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۶ تا ۱۰۹)
 کمترین داده برابر با ۱۱ است. سایر گزینه‌ها الزاماً صحیح نیستند.

۱۴۳-

(امیر زرانروز، معیارهای پراکندگی، صفحه ۹۴ تا ۹۸)
 دامنه تغییرات برابر تفاضل بیش‌ترین و کمترین داده است، داریم:

$$z = 3 \Rightarrow \text{کمترین داده} = z + 1 = 4$$

$$z = 34 \Rightarrow 34 = z + 1 - 3 \Rightarrow z = 34$$

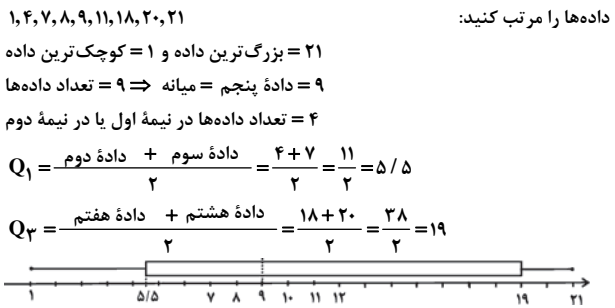
دامنه میان چارگی برابر تفاضل چارک اول و سوم است:

$$IQR = Q_3 - Q_1 \Rightarrow (2m + 2) - m = 10 \Rightarrow 2m = 8 \Rightarrow m = 4$$

$$z + m = 34 + 4 = 38$$

۱۴۴-

(امیر زرانروز، نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۶ تا ۱۰۹)
 داده‌ها را مرتب کنید:

۱۴۵-

(امیر زرانروز، ترکیبی، صفحه ۹۴ تا ۹۸ و ۱۰۰ تا ۱۰۳)

دقت کنید که در نمودار میله‌ای، درصد فراوانی داده‌ها را داده شده است. پس ابتدا تعداد هر یک از داده‌ها را با توجه به درصد فراوانی آن‌ها بدست می‌آوریم:

$$1 \text{ تعداد داده} = \frac{10}{100} \times 20 = 2$$

$$8, 3 \text{ تعداد داده} = \frac{20}{100} \times 20 = 4$$

$$5 \text{ تعداد داده} = \frac{50}{100} \times 20 = 10$$

پس داده‌ها به صورت زیر می‌باشند:

$$1, 1, 3, 3, 3, 3, 5, 5, \dots, 5, 5, 8, 8, 8, 8, 8$$

تعداد داده‌ها زوج است. پس میانه یا چارک دوم همان میانگین داده‌های ۱۰ام و ۱۱ام است که در اینجا همان ۵ است و چارک اول میانگین دو داده ۵ ام و ۶ ام است که همان ۳ می‌شود و چارک سوم میانگین داده ۱۵ام و ۱۶ام است که همان ۵ می‌باشد. پس مجموع چارک اول و سوم برابر است با:

$$Q_1 + Q_3 = 3 + 5 = 8$$

۱۴۶-

(مهمر بپیرایی، نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۵ تا ۱۰۹)

تعداد داده‌ها فرد است و میانه برابر داده وسط یعنی ۱۰ است. چارک اول و سوم به ترتیب به صورت زیر بدست می‌آیند:

$$2, 2, \underbrace{5, 7}, 7, 7, 10, 10, 13, 15, 15, 19, 23$$

$$Q_1 = \frac{5+7}{2} = 6 \quad Q_2 = 10 \quad Q_3 = \frac{15+15}{2} = 15$$

حال اگر داده‌های بزرگتر از چارک سوم را حذف کنیم یعنی دو داده ۱۹ و ۲۳ حذف شوند و داده‌های بین چارک اول و دوم یعنی داده‌های ۷ حذف شوند، داده‌های جدید به صورت زیر می‌باشند:

$$2, \underbrace{2, 5}, 10, 10, 13, 15, 15$$

$$Q_1 = 3/5 \quad Q_2 = 10 \quad Q_3 = 14$$

میانگین داده‌های داخل جعبه برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{5 + 10 + 10 + 13}{4} = \frac{38}{4} = 9.5$$

۱۴۷-

(امیر زرانروز، نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۵ و ۱۰۶)

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌نویسیم:

$$3/5, 3/5, 3/5, 4/5, 4/5, 5/25, 5/25, 6/5, 6/5, 6/5, 7/5, 7/5$$

میانگین در این حالت برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{3 \times 3/5 + 2 \times 4/5 + 2 \times 5/25 + 2 \times 6/5 + 3 \times 7/5}{12} = \frac{63}{12} = 5.25$$

حال میانه داده‌ها را می‌یابیم، چون تعداد داده‌ها زوج است، میانه برابر میانگین دو

داده ۶ ام و ۷ ام است که در اینجا برابر است با: $\frac{5/25 + 5/25}{2} = 5/25$ حال

اگر به داده‌های کمتر از میانه یک واحد اضافه و از داده‌های بیش‌تر از میانه یک واحد کم کنیم، داده‌ها در حالت جدید به صورت زیر می‌باشند:

$$4/5, 4/5, 4/5, 5/5, 5/5, 5/25, 5/25, 5/5, 5/5, 6/5, 6/5, 6/5$$

میانگین در حالت جدید برابر است با:

$$\bar{y} = \frac{3 \times 4/5 + 2 \times 5/5 + 2 \times 5/25 + 2 \times 5/5 + 3 \times 6/5}{12} = \frac{63}{12} = 5.25$$

پس میانگین تغییر نمی‌کند.

۱۴۸-

(شقایق راهبریان، نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۰ تا ۱۰۲)

تعداد کل داده‌ها برابر است با:

$$N = 10 + 4 + 3 + 3 = 20$$

حال زاویه مرکزی مربوط به گروه خونی A و B به صورت زیر بدست می‌آید:

$$A \text{ زاویه مربوط به گروه خونی} = \frac{f_A}{N} \times 360^\circ = \frac{10}{20} \times 360^\circ = 180^\circ$$

$$B \text{ زاویه مربوط به گروه خونی} = \frac{f_B}{N} \times 360^\circ = \frac{4}{20} \times 360^\circ = 72^\circ$$

$108^\circ =$ اختلاف خواسته شده

۱۴۹-

(امیر مضموریان، نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۰ تا ۱۰۲)

طبق نمودار دایره‌ای، نیمی از دانش‌آموزان در کلاس فوتبال شرکت می‌کنند و نیمی دیگر در سایر کلاس‌ها.

اگر شرکت‌کنندگان کلاس شنا و شطرنج هر کدام x نفر باشند، شرکت‌کنندگان کلاس والیبال ۳x نفر خواهد شد.

شرکت‌کنندگان در کلاس فوتبال:

$$\frac{1}{2} \times 40 = 20$$

در نتیجه شرکت‌کنندگان در سایر کلاس‌ها، ۲۰ نفر است. حال داریم:

$$3x + x + x = 20$$

$$5x = 20 \Rightarrow x = 4 \Rightarrow 3x = 12$$

۱۲ نفر در کلاس والیبال شرکت می‌کنند.

۱۵۰-

(امیر مضموریان، نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۰ تا ۱۰۹)

داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

$$12, 12, 12, \boxed{13/5, 15, 15, 17/5, 17/5, 17/5}, 18, 18, 20$$

$$\downarrow$$

$$Q_1 = 12/5$$

$$\downarrow$$

$$Q_3 = 17/5$$

میانگین داده‌های داخل جعبه:

$$\bar{x} = \frac{12/5 + 15 + 15 + 17/5 + 17/5 + 17/5}{6} = \frac{96}{6} = 16$$

حال طبق رابطه واریانس داریم:

$$\sigma^2 = \frac{(13/5 - 16)^2 + 2 \times (15 - 16)^2 + 3 \times (17/5 - 16)^2}{6}$$

$$= \frac{(-2/5)^2 + 2 \times (-1)^2 + 3 \times (1/5)^2}{6}$$

$$= \frac{6/25 + 2 + 3 \times 1/25}{6} = \frac{15}{6} = 2.5$$

اقتصاد (غیرمشترک)

۱۵۱-

(مهری کاردان، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۴ تا ۱۲۶)

الف) صحیح است.

ب) نادرست است. شکوفایی اقتصادی ایران طی هفت قرن از تمدن اسلامی الزاماً به معنای عادلانه بودن آن نبود و حکومت‌های محلی آن زمان، گاه با گرفتن خراج و تحمیل هزینه‌های خود بر مردم مشکلاتی را به وجود می‌آوردند.

ج) نادرست است. در نیمه‌ی اول حکومت صفویه: علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت، شکل گرفت.

د) نادرست است. در دوره‌ی پایانی حکومت صفویه: حمله‌ی افغان‌ها و کشورگشایی نادر و دست‌اندازی به اقتصاد هند، اقتصاد ایران را تضعیف و از کانون تحولات دور کرد.

ه) صحیح است.

و) نادرست است. معدود حرکت‌های مذهبی و ملی در دوران قاجار همانند تأسیس دارالفنون و برقراری نظم مالی و اداری توسط امیرکبیر، تأسیس شرکت اسلامی، تحریم کالاهای خارجی توسط علمای اصفهان، تحریم تنباکو، لغو قرارداد رزی توسط مرحوم میرزای شیرازی، توصیه‌های علما به شاهان قاجار برای توجه به صنایع و پیشرفت‌های علمی جدید و بیانیه‌های حمایت از تولید ملی، متأسفانه در اقتصاد ایران اثربخش نبود.

۱۵۲-

(مهری کاردان، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۷)

ویژگی عمده‌ی این دوره: جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود؛ ضمن اینکه اقتصاد ایران به جای تکیه بر پایه‌های بومی و درونزای داخلی و ملی خود به بیرون از مرزها و قدرتهای بزرگ متکی شد.

۱۵۳-

(علیرضا رضایی، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۹ تا ۱۳۱)

استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور: اصل ۴۳ قانون اساسی

مبارزه با ثروت اندوزی از روش‌های غیرقانونی و نامشروع از این گونه اعمال: اصل ۴۹ قانون اساسی

نظام اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر پایه‌ی سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است: اصل ۴۴ قانون اساسی

۱۵۴-

(علیرضا رضایی، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۹ تا ۱۳۲)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اقتصاد وسیله است نه هدف: مقدمه قانون اساسی

گزینه «۲»: توسعه پایدار و عدالت بین نسلی: اصل ۵۰ قانون اساسی

گزینه «۳»: عدالت منطقه‌ای و استانی: اصل ۴۸ قانونی اساسی

۱۵۵-

(علی نوری، اقتصاد ایران، صفحه‌های ۱۲۸، ۱۲۲ و ۱۳۳)

موارد مطرح شده در گزینه «۲» به دوران حکومت پهلوی اشاره دارد.

۱۵۶-

(کتاب جامع، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۴ کتاب درسی)

در طول چند قرن اخیر، کشور ما از نظر اقتصادی، سیاسی و اجتماعی فزاد و نشیب‌های مهمی را پشت سر گذاشته و مسیر دشواری را طی کرده است. زمانی که جوامع اروپایی با پشت سر گذاشتن مراحل اولیه «انقلاب صنعتی» در مسیر توسعه و پیشرفت‌های سریع قدم بر می‌داشتند، ایران به دلیل شرایط خاص اجتماعی و سیاسی خود در مسیری نامناسب قرار گرفت و مدت‌ها از «توسعه و تحول» باز ماند.

۱۵۷-

(کتاب جامع، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۴ تا ۱۲۸ و ۱۳۳ کتاب درسی)

اقتصاد ایران در سال‌های قبل از ۱۳۰۰ ه. ش: در این دوران حاکمان وقت از موقعیت جهان و وظایف خطیر تاریخی خود تصور درستی نداشتند و به همین دلیل نتوانستند با انتخاب روش درست و بهره‌برداری از اوضاع خاص آن زمان، جریان پیشرفت و نوسازی را آغاز کنند.

اقتصاد ایران از ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷: در این دوران دولت نظام نوینی را در مالیات‌گیری و بودجه‌بندی کشور ایجاد کرد.

اقتصاد ایران در سال‌های قبل از ۱۳۰۰ ه. ش: در دوران قاجار از دست دادن بخش‌های مهمی از سرزمین و منابع ایران، هزینه‌های شکست در جنگ، عهدنامه‌های ننگین و مبالغ جرمه‌های گزاف آن‌ها، بی‌توجهی به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی، سیاست‌های رکودی و انقباضی (افزایش بیش از حد مالیات‌ها)، نبودن برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری اقتصادی، اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری، تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی و سیل ورود کالاهای خارجی صدمات جدی بر ساختار اقتصاد ایران وارد کرد.

اقتصاد ایران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی: سهم دولت در اقتصاد در وضعیت جنگی در همه‌ی کشورها افزایش می‌یابد. از این رو در اقتصاد ایران هم با آغاز جنگ تحمیلی علیه ایران که با حمایت قدرت‌های بزرگ جهان شکل گرفت و نیز محاصره اقتصادی ایران که با هدف تضعیف توان اقتصادی و دفاعی کشور انجام گرفت وضعیتی پدید آمد که دولت به ناچار و ناخواسته در عرصه اقتصادی کشور حضور یافت و با هدف جلوگیری و کنترل بحران‌ها و نابسامانی‌های اقتصادی و اجتماعی به فعالیت در این عرصه پرداخت.

۱۵۸-

(سارا شریفی، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۹ و ۱۳۰ کتاب درسی)

موارد مطرح در اصل ۴۳ قانون اساسی:

- ۱- تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه.
- ۲- تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قرار دادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند.
- ۳- تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعت کار چنان باشد که فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد.
- ۴- رعایت آزادی انتخاب شغل و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره‌کشی از کار دیگری.
- ۵- منع اضرار به غیر (ضرر زدن به دیگران) و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام.
- ۶- منع اسراف و تبذیر در همه شئون مربوط به اقتصاد، اعم از مصرف، سرمایه‌گذاری، تولید، توزیع و خدمات.
- ۷- استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور.
- ۸- جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور.
- ۹- تأکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تأمین کند و کشور را به مرحله خودکفایی برساند و از وابستگی برهاند.

۱۵۹-

(سارا شریفی، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۹ تا ۱۳۲ کتاب درسی)

- الف) «فصل چهارم» قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که شامل «اصول چهل و سوم تا پنجاه و پنجم» می‌شود، با عنوان «اقتصاد و امور مالی» به مسائل اقتصادی کشور پرداخته و چارچوب کلی «نظام اقتصادی» مطلوب خود را ترسیم کرده است.
- ب) در مقدمه قانون اساسی آمده است: «در تحکیم بنیان‌های اقتصادی، اصل، رفع نیازهای انسان در جریان رشد و تکامل اوست، نه هم‌چون دیگر نظام‌های اقتصادی تمرکز و تکاثر ثروت و سودجویی، زیرا که در مکاتب مادی، اقتصاد خود هدف است و بدین جهت در مراحل رشد، اقتصاد عامل تخریب، فساد و تباهی می‌شود ولی در اسلام، اقتصاد وسیله است و از وسیله انتظاری جز کارایی بهتر در راه وصول به هدف، نمی‌توان داشت.»
- ج) مطابق اصل ۴۸ قانون اساسی: در بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های اقتصادی میان استان‌ها و مناطق مختلف کشور، باید تبعیض در کار نباشد به طوری که هر منطقه فراخور نیازها و استعداد رشد خود، سرمایه و امکانات لازم را در دسترس داشته باشد.
- د) اصول ۴۶، ۴۷ و ۴۹ «قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» مبنی «حقوق اقتصادی شهروندان» از محورهای کلی و ویژگی‌های اساسی «نظام اقتصادی کشور» از دید «قانون اساسی» است.

۱۶۰-

(سارا شریفی، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۹ تا ۱۳۲ کتاب درسی)

- اصل چهل و چهارم قانون اساسی با تعیین سه بخش مهم در اقتصاد، گستره فعالیت آن‌ها را مشخص می‌سازد: «نظام اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر پایه‌ی سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.»

علوم و فنون ادبی (۱) (غیرمشتک)

۱۶۱-

(سعید یعفری، قافیه، صفحه ۹۱)

قافیه دوم: مادر، آذر / قافیه اول (اصلی): بتافت (مصراع اول: سرپیچی کرد؛ مصراع دوم: گداخت)

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «قافیه: ارغوان، ناتوان / ردیف: نهاد

گزینه ۳: «قافیه: شود، رود

گزینه ۴: «قافیه: حور، بی‌نور

۱۶۲-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد، قافیه، صفحه ۹۰ و ۹۱)

قافیه بیت «هویدا» و «پیدا» هستند که حروف مشترک آن‌ها «ا» (فقط یک حرف) است.

در دیگر گزینه‌ها دو حرف مشترک داریم: زر - کر (ر)، خار - کار (ار) - شه‌نش - ره (ه)

۱۶۳-

(کظم کاطمی، قافیه، صفحه ۹۰)

حرف قافیه در واژه‌های «جادو» و «آهو» طبق قاعده «۱» است و در سایر گزینه‌ها حروف قافیه بر اساس قاعده «۲» است.

۱۶۴-

(اخشین کیانی، قافیه، صفحه ۹۰)

واژگان قافیه: خواستی و کاستی: است ← حروف اصلی قافیه / ی ← حروف الحاقی قافیه: (قاعده ۲ قافیه)

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «کلمات قافیه ← آشنایی و رهایی ← ۱ ← حرف اصلی قافیه / یی ← حروف الحاقی قافیه (قاعده ۱ قافیه)

گزینه ۳: «کلمات قافیه ← عطار و بیدار ← ار ← حروف اصلی قافیه / شو ← ردیف (قاعده ۲ قافیه)

گزینه ۴: «کلمات قافیه ← خال و اجمال ← ال ← حروف قافیه (قاعده ۲ قافیه)

۱۶۵-

(کظم کاطمی، قافیه، ترکیبی)

حروف قافیه در بیت گزینه ۳ «(س) و الگوی هجایی آن «مصوت کوتاه + صامت» است؛ اما الگوی هجایی حروف قافیه در سایر گزینه‌ها «مصوت کوتاه + صامت + صامت» است.

حروف قافیه در سایر ابیات:

گزینه ۱: «- یب

گزینه ۲: «- ند

گزینه ۴: «- شت

۱۶۶-

(اعظم نوری نیا، قافیه، صفحه ۸۹)

در بیت این گزینه، واژه «خویش» در دو بیت، از نظر لفظ و معنی یکسان هستند، پس ردیف به شمار می‌رود. (واژه‌های قافیه: فرزند و دلیند)
توضیح نکات درسی:

«ردیف» کلمه یا کلماتی است که بعد از واژه قافیه، عیناً (از نظر لفظ و معنی) تکرار می‌شود.

قافیه در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «روان» در مصراع اول به معنای «جاری» و در مصراع دوم به معنای «روح و روان» است.

گزینه «۲»: «بهشت» در مصراع اول به معنای «جنت» و در مصراع دوم به معنای «گذاشت» است.

گزینه «۴»: «هدام» در مصراع اول به معنای «شراب» و در مصراع دوم به معنای «همیشگی» است.

۱۶۷-

(عارف سادات طباطبایی نژاد، قافیه، صفحه ۹۰)

در بیت گزینه «۲»: «است» ردیف و «فایده‌ها - چرا» واژگان قافیه‌اند که قافیه آن‌ها براساس قاعده «۱» ساخته شده‌اند.

توضیح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «دوست - اوست»: (وست) ← قاعده «۲»

گزینه «۳»: «نخست - درست»: (سُست) ← قاعده «۲»

گزینه «۴»: «رس - نفس»: (س) ← قاعده «۲»

۱۶۸-

(عارف سادات طباطبایی نژاد، قافیه، صفحه ۹۰ و ۹۱)

در بیت گزینه «۳»: قافیه، حرف الحاقی ندارد.

توضیح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «واژه‌های قافیه: نگاهان، پناهان (ان الحاقی است).

گزینه «۲»: «واژه‌های قافیه: تبدیلیش، نیلش (س الحاقی است).

گزینه «۴»: «واژه‌های قافیه: نقابت، خوابت (س الحاقی است).

۱۶۹-

(عارف سادات طباطبایی نژاد، قافیه، صفحه ۹۱)

قافیه درونی در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «نوش، گوش، بی‌هوش»

گزینه «۳»: «شرف، کُف، کف»

گزینه «۴»: «ناری، خاری، ماری»

۱۷۰-

(مسن اصغری، قافیه، صفحه ۹۰)

قافیه بیت گزینه «۲» براساس قاعده «۱» است. (واژه‌های قافیه: روا - جدا)

قافیه‌های ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» براساس قاعده «۲» ساخته شده‌اند.

واژه‌های قافیه در دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مقام - جام»

گزینه «۳»: «ساجر - آذر»

گزینه «۴»: «جهان - ناتوان»

منطق (غیرمشترک)

۱۷۱-

(تاهیر پوهریان، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۲ تا ۹۵)

الف) قیاس انحصالی مانع‌الجمع است و از اثبات یک طرف نفی یک طرف دیگر نتیجه می‌شود.

ب) قیاس انحصالی حقیقی است و از اثبات یک طرف نفی طرف دیگر نتیجه می‌شود.

ج) قیاس انحصالی حقیقی است و از نفی یک طرف اثبات طرف دیگر نتیجه می‌شود.

۱۷۲-

(ممر شهورزی شوازی، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۲ تا ۹۵)

هرچه پیش آید خوش آید = هر اتفاقی بی هیچ قید و شرطی، خوشایند است؛ پس پیام شرطی ندارد چون نسبتی به نسبت دیگر مشروط نشده است.
توضیح گزینه‌های دیگر:

به ترتیب بی بردن به «وجود آتش» و «وجود یک کشته»، «سزاوار گله نبودن» به وسیله «وجود دود»، «وجود خون»، «عوض داشتن»

۱۷۳-

(تاهیر پوهریان، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۲ تا ۹۵)

نقیض قضیه منفصله مانع‌الجمع، قضیه منفصله غیرقابل جمع در کذب است؛ یعنی اگر داشته باشیم خودکار یا آبی است یا سبز نقیض آن می‌شود قضیه خودکار غیرآبی یا غیرسبز است که یک قضیه منفصله مانع‌الرفع یا همان قضیه منفصله غیرقابل جمع در کذب است.

۱۷۴-

(عاطفه ربابه صالحی، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۹ و ۹۰)

اگر در قضایایی به پیوستگی و اتصال و ملازمه دو نسبت حکم شده باشد، آن قضایا را «شرطی متصل» می‌نامند؛ مانند: «اگر درس بخوانی موفق می‌شوی».

۱۷۵-

(تاهیر پوهریان، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۴ و ۹۵)

قیاس استثنایی اتصالی در دو حالت، معتبر و نتیجه‌بخش است:

۱- قاعده وضع مقدم (اثبات مقدم) ← اثبات تالی

۲- قاعده رفع تالی (نفی تالی) ← نفی مقدم

و در دو حالت نفی مقدم و اثبات تالی، قیاس معتبر نیست و نمی‌توان به نتیجه صحیح دست یافت و قیاس مذکور در صورت سؤال در حالت نفی مقدم مطرح شده است؛ «پس قیاس معتبر نیست.»

۱۷۶-

(تاهیر پوهریان، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

گزینه «۴» به دلیل این که هر دو بخش قضیه هم‌زمان صادق و یا هم‌زمان کاذب نیستند.

۱۷۷-

(ممرسین امامی، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۹ و ۹۱)

اگر امکان داشته باشد دو جزء قضیه منفصل با هم صادق باشند، آن قضیه قابل جمع در صدق خواهد بود که «غیرقابل جمع در کذب» یا [مانع‌الخلو] نامیده می‌شود. در قضیه شرطی متصل به پیوستگی و اتصال و ملازمه دو نسبت حکم می‌شود.

۱۷۸-

(ممرسین امامی، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۶)

تنها در قیاس استثنایی انفصالی حقیقی، که یکی از مقدمات آن قضیه منفصل حقیقی است می‌توان، چهار قیاس استثنایی تشکیل داد که همگی معتبراند.

۱۷۹-

(فاطمه شومیری، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۶)

قیاس «استثنایی انفصالی حقیقی» یکی از مقدماتش، قضیه شرطی منفصل حقیقی است و در این قیاس از اثبات هر بخش از قضیه، نفی بخش دیگر و از نفی هر بخش اثبات بخش دیگر حاصل می‌شود؛ مانند: «هر مفهومی یا جزئی است یا کلی. این مفهوم کلی است؛ پس جزئی نیست.»

۱۸۰-

(تاهیر پوهریان، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۱)

در قضیه مذکور در صورت سؤال، ممکن است در این مصاحبه یا کاپیتان تیم شرکت کند (که در این صورت کس دیگری نمی‌تواند شرکت کند و در این صورت، صدق یکی موجب کذب دیگری می‌شود) و اگر کاپیتان تیم مصاحبه نکنند، ممکن است فرد الف از اعضای تیم در مصاحبه شرکت کند و یا نه با کاپیتان و نه با فرد الف مصاحبه کنند بلکه مثلاً با فرد ج مصاحبه کنند، به این ترتیب این قضیه منفصله مانع‌الجمع یا همان «منفصل غیرقابل جمع در صدق» می‌باشد.